

בע"ח (חדרה) 42595-10-13 - יוסי זיידל נ' מדינת ישראל

בע"ח (חדרה) 42595-10-13 - יוסי זיידל נ' מדינת ישראל שלום חדרה

בע"ח (חדרה) 42595-10-13

יוסי זיידל

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום בחדרה

[29.12.2013]

כב' השופטת טל תדמור-זמיר

החלטה

החלטה בבקשה לקבלת חומר חקירה על פי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982

(להלן: "החשד"פ").

1. רקע ועובדות

כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות איומים, תקיפה סתם והיזק בזדון - כולן כלפי אימו, הגב' שרה זיידל (להלן: "המתלוננת").

המבקש כפר במיוחס לו והתיק העיקרי נקבע לשמיעת ראיות.

עתה מבקש המבקש להמציא לעיונו את המסמכים הבאים:

רשימת תיקי המב"ד של המתלוננת - לרבות תיק פל"א 482272/2011 ו- 42011/201, וכן תיק חקירה בעקבות תלונה מיום 6.2.132.

רשימת התיקים שבהם הוגש כתב אישום כנגד המתלוננת.

רשימת כל התלונות שהגישה המתלוננת נגד המבקש ונגד בעלה.

(להלן: "החומר המבוקש").

ביום 30.10.13 התקיים דיון בבקשה וכל אחד מהצדדים טען טענותיו.

2. טענות הצדדים

המבקש טוען כי החומר המבוקש מהווה חומר חקירה בהיותו רלוונטי להגנתו, מקום שיש בו כדי להשליך על אמינות המתלוננת. לטענתו המתלוננת הינה מתלוננת סדרתית אשר הגישה בעבר תלונות נוספות נגדו ואף נגד בעלה (אביו), והכל על רקע סכסוך כספי.

ב"כ המבקש ביקש לאמץ את המבחן הרחב שניתן למונח "חומר חקירה", תוך הפנייה לפסיקה רלוונטית, וביקש להיענות לבקשה.

המשיבה מבקשת לדחות הבקשה, בהפנותה לסעיפים 2 ו-5 לחוק המרשם הפלילי. לטענתה, לא זו בלבד שהחומר המבוקש אינו מהווה חומר חקירה כמשמעו בחסד"פ, אלא שהיא אינה מוסמכת להעבירו לעיונו של המבקש, בהיותו חלק מתיקים סגורים.

עוד טענה המשיבה כי המתלוננת הינה עדה ועל כן מסירת פרטים בדבר גליון הרשעותיה הקודמות מהווה פגיעה בפרטיותה.

בדיון שהתקיים בפניי ציין ב"כ המשיבה כי תיקי המב"ד אותם ציין ב"כ המבקש בבקשה אינם קיימים במחשב המשטרתי ובאשר ליתר הטענות שב וטען כי עיון בגליון התלונות של המתלוננת מעלה כי אין מדובר "במתלוננת סדרתית" כטענת המבקש.

ב"כ המשיבה שב וטען כי באיזון הראוי בין זכויות המתלוננת ושמירה על פרטיותה, לבין הכמות של התיקים הנטענים, יש להעדיף את אינטרס הפרטיות של המתלוננת שהינה עדה בתיק.

3. המסגרת הנורמטיבית

אין עוררין כי בסיס זכותו של הנאשם לעיין בחומר החקירה הינה מתן הזדמנות מלאה ומיטבית לנאשם להכין את הגנתו ובכך לממש את זכותו להליך הוגן. לאור תכלית זו פורש בהרחבה ובצורה מקלה המונח "חומר חקירה" באופן שכולל "כל חומר שקשור באופן ישיר או עקיף לאישום ונוגע ליריעה הנפרשת במהלך האישום הפלילי... מבחן העל לסיווג "חומר חקירה" הוא מידת הרלוונטיות שלו" (בש"פ 10283/09 לדר נ' מ"י (19.1.10) (להלן: "עניין לדר")). בבש"פ 4109/13 מ"י נ' פביאן דה פאס (7.7.13) שב ובחן ביהמ"ש את היקף זכותו של נאשם לעיין בחומר חקירה וכך נקבע:

"למונח "חומר חקירה" יש ליתן פירוש מרחיב, כך שכל חומר הקשור באופן ישיר או עקיף לאשמה, ונוגע ליריעה העובדתית הנפרסת בכתב האישום, יהווה "חומר חקירה", במובנו של סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי. במסגרתו של מבחן רחב זה עשויים להיכלל גם מקרים שבהם הרלוונטיות של החומר שבמחלוקת להגנתו של הנאשם, אינה מובהקת, או כאשר החומר המבוקש אינו קשור במישרין לאישומים המיוחסים לאותו נאשם".

אם כן, על מנת שהחומר המבוקש אכן ייכנס להגדרת "חומר חקירה" יש להצביע על יסוד של ממש להנחה, כי החומר אכן ישפיע על בירור האשמה המיוחסת לנאשם באופן ש"אין לפרש את המונח "חומר חקירה" פירוש דווקני ומצמצם, המוגבל לחומר הראיות הנוגע אך ורק במישרין לעבירה המיוחסת לנאשם. הנטייה היא למתן פירוש מרחיב. די גם בנגיעה עקיפה. לשון אחרת; "חומר חקירה" הוא גם ראיות השייכות באופן הגיוני "לפריפריה של האישום", אשר להן עשויה להיות רלוונטיות לאישום או לניהול ההגנה. עם זאת, במסגרת שיקול הדעת של התביעה - הכפוף לבקרת בית המשפט - אין לכלול במונח "חומר חקירה" ראיות שהרלוונטיות שלהן לאישום הפלילי הנדון רחוקה ושולית" (עניין לדר לעיל וכן בש"פ 6717/12 מ"י נ' אהרון (18.12.12) ובש"פ 7064/08 מ"י נ' ברקו (13.8.2009)).

כי כן, הקביעה אם חומר פלוני מהווה חומר חקירה אם לאו, היא שאלה של שכל ישר, תוך הבאה בחשבון כי חובת המאשימה להעביר לעיונו של הנאשם את מלוא חומר החקירה מבטאת את זכותו להליך הוגן. עניינם של תיקים סגורים והשאלה אם ניתן לכללם במסגרת "חומר חקירה" אם לאו, נדונה לאחרונה בהרחבה ופרוט על ידי כבוד הש' עמית, בבש"פ 5535/13 מ"י נ' שימשילשווילי שלווה שלמה (15.8.13). כב' הש' עמית סקר בהרחבה את הוראות חוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, התשמ"א - 1981 (להלן: "חוק המרשם") וקבע:

"הטענה של העוררת, כביכול בית המשפט אינו רשאי לשם כך לעיין במרשם, סתורה מתוכה. העוררת הסתמכה על סעיף 78 לחסד"פ, והגישה את הערר דכאן מכוח סעיף 74(ה) לחסד"פ. משכך, חל גם סעיף 74(ד) לחסד"פ הקובע כי "בעת הדיון בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד". רוצה לומר, כי משבצת הדיון לא יכולה להיות חוק המרשם לבדו, אלא החיסיון הקבוע בחוק המרשם מול זכות הנאשם על פי סעיף 74 לחסד"פ. במסגרת זו, רשאי בית המשפט הן לעיין בחומר, והן להורות על חשיפתו בפני הנאשם, גם כאשר מדובר במב"דים ובתיקים סגורים, ואחזור ואציין כי בסעיף 3 לחוק המרשם נאמר "המרשם" ולא "המרשם הפלילי" (השוו לעניין אברהמי, בפסקה 15ג).

אם נקבל טענת העוררת, משמעות הדבר שהחיסיון של תיקים סגורים הוא חיסיון מוחלט. על דרך הכלל, חיסיון יש לפרש על דרך הצמצום. מכאן, שחיסיון סטטוטורי מוחלט מצריך אמירה מפורשת של המחוקק, כפי שנעשה לגבי חיסיון עו"ד-לקוח או חיסיון איש דת (סעיפים 49 ו-51 לפקודת הראיות), ובהיעדר קביעה מפורשת של המחוקק, יש לפרש את החיסיון כיחסי".

כן נקבע:

"...יש הגורסים כי ככלל, "תיק חקירה נגד עד, שלא הסתיים בהגשת אישום ובהרשעה, אינו מהווה ככלל חלק מ'חומר החקירה'...." (עניין אל הוזייל, בעמ' 132). מכך ניתן להסיק, על דרך של קל וחומר לגבי תיקים שנסגרו. מנגד, אנו מוצאים בפסיקה כי גם לתיק שנסגר עשויה להיות רלבנטיות לצורך הגנתו של נאשם. גם בעניין אל הוזייל נקבע כחריג, כי מקום בו לתיק שלא הסתיים באישום עשויה להיות משמעות ממשית למהימנות העד או בשל צורך אחר, ראוי להביא המידע לידיעת ההגנה.

הנה כי כן, הרשות והסמכות נתונה. עם זאת, בבוא בית המשפט לעשות שימוש בסמכות זו ולהורות על חשיפת מב"דים או תיקים סגורים בפני נאשם, המבחנים נוקשים יותר מאשר לגבי גילוי פרטים הנכללים במרשם הפלילי. על בית המשפט לקחת בחשבון, בין היתר, את השיקולים הבאים, לאו דווקא על פי סדר חשיבותם: האם החומר נכלל מלכתחילה בתיק החקירה; האם הרלבנטיות היא בעוצמה גבוהה או שמא מדובר בחומר שהרלבנטיות שלו אינה מובהקת, על אחת כמה וכמה לא רחוקה ושולית; האם מדובר ב"מסע דיג" ספקולטיבי; האם מדובר בתיקים ישנים, מה שמשליך הן על הרלבנטיות והן על משאבי התביעה לאיתור התיקים; הזכות לכבוד, לפרטיות, לשיקום ולרעיונות של העד או קרבן העבירה ומידת הפגיעה בזכות זו; החשש הכללי כי עדים וקרובות עבירה יחששו להעיד במשפט; הפגיעה בזכויותיהם של צדדים שלישיים, שיתכן כי מעורבים בתיקים שנסגרו, ומידת הפגיעה; העיקרון של סופיות תשובות העד בעניינים צדדיים, אשר יש בו כדי להחליש את התועלת שיכולה לצמוח להגנה מהחומר. יחד עם זאת נקבע, כי גם לאחר שבית המשפט בחן את מכלול השיקולים והגיע למסקנה כי הנאשם צלח את כל המשוכות דלעיל, שומה עליו לבחון אם ניתן להסתפק בפרפראזה בלבד לגבי התיקים שגילויים מתבקש, או שיש להורות על עיון בתיק החקירה עצמו.

עינינו הרואות, כי אין מניעה להציג לעיונו של בית המשפט את רשימת התיקים הסגורים ועל בית המשפט הנטל לבחון את הרלבנטיות של החומר המבוקש, בכל מקרה לגופו וביתר הקפדה, משמדובר בתיקים סגורים. לצורך הכרעה בשאלה זו יש לבחון את הסיבה בגינה לא הבשילה התלונה לכדי אישום. שכן "קיימות מספר אפשרויות בגין לא הבשילה תלונה לכדי כתב אישום. בכל אחת מאפשרויות אלו הנחת המוצא בדבר רלוונטיות החומר הנה שונה. בקצה "סקלת הרלוונטיות" ניתן למקם תלונה שנמצאה שקרית על ידי רשויות החקירה, לא כל שכן אם קיימת בה הודאה של המתלונן אודות בדיותה. חומר זה בהחלט רלוונטי להגנתו של נאשם, שהרי הדבר דומה להרשעה בעבירה של עדות שקר או מסירת ידיעה כוזבת, ראייה שהנה חומר חקירה רלוונטי לכל הדעות (ראה בש"פ 5881/06 בניזרי נ' מ"י (7.2.07); בע"ח 23271-08-12 אסף נ' מ"י (13.10.12)).

4. מן הכלל אל הפרט

לטענת המבקש המתלוננת היא מתלוננת סדרתית ועיון ברשימת כל התלונות שהגישה יכול להועיל לו בהפרכת מהימנותה וכך לסייע לו בהגנתו. קרי, אף לשיטת המבקש עצמו אין לחומר המבוקש זיקה ישירה לאירוע, אלא הבקשה מכוונת לקבלת חומר אשר בא להצביע על מהימנותה של המתלוננת באופן כללי.

לאחר שעיינתי בתדפיס המידע הפלילי של המתלוננת מצאתי כי לא הוגשו נגדה כתבי אישום ואף לא תלויים ועומדים כנגדה תיקים פתוחים. בנסיבות דומה כי בקשת המבקש, ככל שהיא נוגעת לסוג זה של תיקים, מתייתרת. לאחר שעיינתי בגליון התלונות שהגישה המתלוננת מצאתי כי מרבית התלונות ישנות מאד או שאינן רלוונטיות להגנת הנאשם, אולם קיימת תלונה אחת מיום 8.9.09, אשר נסגרה "מחוסר ראיות" עוד בשנת 2009 אולם נפתחה שוב לאחר מכן, עד סגירתה הסופית בשנת 2011 ויכול שתהא רלוונטית להגנת הנאשם. לצורך הכרעה בשאלה זו יש לבחון את הסיבה בגינה לא הבשילה התלונה לכדי אישום וברי כי הדבר מצריך עיון בתיק החקירה. כי כך, הריני מורה למאשימה להעביר לעיון בית המשפט את התיק מושא תלונה מספר 4 בפלט התלונות וזאת עד ליום 7.1.14.

לאחר עיון בתיק החקירה, תינתן החלטה סופית.

המזכירות תמציא לצדדים העתק ההחלטה.

ניתנה היום, כ"ו טבת תשע"ד, 29 דצמבר 2013, בהעדר הצדדים.